„Társadalmilag felelős vállalatok” XVII. Közgazdász Vándorgyűlés

Vállalkozói környezet és kultúra európai összefüggésben címszó alatt tartotta meg a Romániai Magyar Közgazdász Társaság XVII. Vándorgyűlését 2008. szeptember 26–28. között Szovátán, a Danubius Hotel konferenciaközpontjában.

A nemzetközi részvétellel szervezett rendezvény közel háromszáz erdélyi és magyarországi vállalkozó, egyetemi tanár, állami tisztségviselő, pénzintézet-vezető és érdeklődő közgazdász számára időszerű szakmai kérdésekre igyekezett megoldásokat találni.

A konferencia plenáris ülését *Colțea Tibor*, az RMKT elnöke nyitotta meg, ráhangolva a hallgatóságot arra a tényre, hogy nemcsak anyagi, de más jellegű gondokkal is meg kell küzdeni. A modern kapitalizmus, a pénzügyi válság, a globalizáció, klimatérikus változások, élelmiszerhiány és energiaválság által generált nagy kérdésekre közösen keresnek majd válaszokat és megoldásokat a szakmai napok alatt.

Dr. Kádár Béla, a Magyar Tudományos Akadémia Tagja, *Felzárkózás, emberi erőforrások, kultúra* című előadásában rávilágított arra, hogy szoros összefüggés van a gazdasági fejlődés teljesítményei és a humánerőforrások színvonala között. Hosszabb ideje kutatják a szakemberek a nemzetek, országok, régiók felemelkedésének vagy hanyatlásának titkát, korunkban viszont nyilvánvaló, hogy az emberi erőforrások adják meg a fejlődés hajtó erejét. A tudásalapú társadalomnak sem a tőke, sem a makroökonómiai környezet vagy az intézményrendszer az alapja, hanem a kultúra. A lakosság kulturális sajátosságai, vállalkozói készsége, kreativitása kulcsa a fejlődésnek, versenyképességnek, nemhiába jelölte ki az Európai Unió a XXI. század fejlődési sikeresélyének az oktatás, kutatás-fejlesztés és az innovációs tudás teljesítményeit.

Ezekhez a gondolatokhoz kapcsolódott *Dumitru Ionuț*, a Raiffeisen Bank vezető közgazdászának az előadása, amely makroökonómiai perspektívából mutatta be a jelenlegi gazdasági válság körülményei között az immár két éve uniós tagállamnak nyilvánított Romániát. Ellentmondásos nemzetközi környezet, gyors fejlődés, óriási fejlődési potenciál, a különböző gazdasági szektorok előtérbe kerülése (szolgáltatások, gépkocsigyártás stb.) a bruttó hazai termék összetételében, az utóbbi években csökkenő, de mégis tartósan magas infláció, kereskedelmi hiány, fenntarthatóbb árfolyam – ezek a jelen helyzet jellemzői.

Továbbá *Angyal Ádám*, a Budapesti Corvinus Egyetem, Vezetéstudományi Intézet professzora a *Vállalatok társadalmi felelőssége* című előadásában kifejtette, hogy vannak a társadalomban olyan megoldatlan problémák, amelyeknek megoldása a civil szférára hárul. Ezeket viszont a felelős vállalatok kell támogassák, azok, akik sokat tehetnek például azért, hogy a köztudatban megjelenjen a környezetet kímélő gondolkodás.

Gödri István, a Bosch Rexroth Pneumatika Kft. általános igazgatója bemutatta a globális vállalati versenyképesség feltételeit Kelet-Európában, három fő kérdésre válaszolva: Mit látunk ma – milyen a gazdasági kép Kelet-Európában? Mit hozhat a holnap? Mi az, ami Kelet-Európát vonzóvá teszi/teheti? Minek kell megfelelni vállalati szinten ebben az új gazdasági helyzetben Kelet-Európában? Mindezek által kihangsúlyozta, hogy erősnek kell lenni Kelet-Európában, kell bízni a befektetőkben, termelékenységet kell növelni és vigyázni a minőségre, innovatívnak, elszántnak, rugalmasnak, alkalmazkodónak kell lenni.

Ezt követően *Nagy Zsolt*, a Nap Consulting igazgatója bemutatta, hogy technológiai szempontból mennyire vagyunk versenyképesek az európai államokhoz viszonyítva. Sok modern technológia, mint például az e-shopping, a vírustámadások elleni védekezés, internetes banki szolgáltatások stb. alkalmazása nagyon kis százalékban valósult meg országunkban más régiókhoz viszonyítva. Megoldásként nemzeti, illetve uniós vissza nem térítendő finanszírozási programokat ajánl a jelenlevők figyelmébe, ezáltal bátorítván őket a modern megoldások alkalmazására.

A plenáris ülés fő gondolatai három párhuzamosan zajló szekcióülés kereteiben folytatódtak, megvizsgálva a vállalkozások finanszírozási lehetőségeit, a vállalkozások és a humánerőforrás problematikáját, valamint a romániai adóreformra és a vállalkozásokra gyakorolt hatását.

A finanszírozási lehetőségekről szóló szekciót *Colțea Tibor* vezette. A bemutatott öt előadásból a résztvevők átfogó képet kaphattak a finanszírozási problémák megoldására rendelkezésre álló módszerekről. *Csáka József*, a Kis- és Középvállalkozók ügynökségének vezérigazgatója bemutatta az aktuális nemzeti programokkal fedezett támogatási lehetőségeket, a romániai kézműves és kézműipari vállalkozások fejlesztésére, a vállalkozási kultúra fejlesztésére a női vállalkozók körében, a vállalkozási kultúra fejlesztésére a fiatal vállalkozók körében (START), a kis- és középvállalkozások fejlesztésének elősegítésére (EMPRETC), kis- és középvállalkozások fejlesztésére a beruházott profitadóból**,** a termékek forgalmazásának fejlesztésére és modernizálására, az üzleti inkubátorok kialakítására és fejlesztésére, vállalkozás transzferre (továbbadásra), 2006–2009-es tanácsadási és szolgáltatásfejlesztési nemzeti program a kis- és középvállalkozások számára} és a Kis- és Középvállalkozások Minisztériumának lebonyolításában levő strukturális alapokból származó finanszírozási lehetőségeket, amelyeknek fő célkitűzései a kis- és középvállalkozások GDP-hez való hozzájárulási arányának emelése, a kutatás-fejlesztésre fordított alapok növelése, az internethasználó vállalkozások számának növelése (online szolgáltatásokhoz való hozzáférés), az energiafelhasználás hatékonyságának javítása. Kifejtette, hogy az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziós politikájának célja az Unión belül meglévő regionális fejlettségbeli különbségek mérséklése, az életszínvonalbeli eltérések csökkentése, azaz méltányos szintű átlagos életszínvonal és jövedelem biztosítása.

Ezeket egy esettanulmány bemutatása követte. *Balázs Melinda,* a S.C. Tipo Offset S.R.L. gazdasági igazgatója bemutatta egy általuk kidolgozott pályázat lebonyolítása alapján, hogyan lehet uniós forrásokból műszaki fejlesztést megpályázni. Ezáltal fény derült a pályázás feltételeire, előnyeire, hátrányaira, nehézségeire és magának a pályázat megírásának a megszervezésére.

A továbbiakban egy új finanszírozási módszer került bemutatásra ugyancsak egy esettanulmány elemzésével. *Tasnádi János,* a Garamond nyomda gazdasági vezetője bemutatta, hogyan lehet idegen tőkéből finanszírozni egy cég technológiai megújítását, megvilágítva mind előnyeit (kevés költséggel jár, nagyobb összeghez juthat a vállalat anélkül, hogy garanciát mutatna fel – ami banki finanszírozás esetében elengedhetetlen –, plusz jövedelmekhez juthat a vállalat, ha a rendelkezésre álló összeget gazdaságosan kezeli), mind hátrányait (új tulajdonosok a vállalatnál, beleszólhatnak a stratégiákba, tervekbe, vezetésbe anélkül, hogy pontosan ismernék a vállalat helyzetét, ha az új tulajdonosok egyben ügyfelek is, akkor minél előnyösebb helyzetet próbálnak maguknak biztosítani ebben a kapcsolatban, bonyolultabbá válik a döntések meghozatala a különféle vezetői struktúrák miatt). *Vingelman József* egy alternatív finanszírozási lehetőséget tárt fel a factoring bemutatásával, mely a 90-es évektől igen dinamikus fejlődésen ment át. A faktor egy hidat képvisel az ügyfél és a vevő között azáltal, hogy megvásárolja a számlákat, és még a díjak behajtása előtt akár előleget is folyósít az ügyfélnek. Ez a mód megoldás lehet mindazoknak, akik nem tudnak vagy nem akarnak dologi biztosítékot nyújtani, de azon cégek számára is, akik későn jutnak hozzá az állami támogatásokhoz azzal, hogy megelőlegezik a támogatást.

A tőkepiac bevonásának lehetőségeiről *Mihai Codoban*, a S.C. Interdealer Invest S.A. képviseletében tartott átfogó és részletes előadást. Nemcsak ahhoz nyújt konkrét és adatokkal alátámasztott információkat, hogy hogyan feleljünk meg a tőzsde feltételeinek, hanem abban is segít, hogy pénzhez jussunk a tőzsdére való kerülés után.

A második szekció a humánerőforrások problematikájával foglalkozott, kiutat keresve azon problémákra, melyekkel a romániai cégek 73%-a küzd. Ebben a témakörben *Bojtos Tünde,* a P&Bert Management Consulting Group képviseletében az általuk alkalmazott módszereket mutatta be. A minőségi szolgáltatás érdekében fontos hangsúlyt kap az előkészítés, melynek során egyeztetésre kerül a célcsoport kijelölése, a munkaköri leírás, a kiválasztás módszerei és a keresés üteme. A keresés többsíkú, mely során felhasználásra kerülnek adatbankok, hirdetések, internetes oldalak, regionális és nemzetközi munkaerő-piaci kapcsolatok. A kiválasztás során használt módszerek a megszokott interjú mellett a személyiségi és kompetenciakérdőívek, képességtesztek alkalmazása, vagy igény szerint értékelőközpont bevonása. A cég fő csapásiránya a magasan kvalifikált kulcsemberek, felső- és középvezetők gyors és diszkrét felkutatása.

Ehhez a témához társul egy gyakorlati megközelítésben bemutatott humánerőforrás-politika egy közepes cégcsoportnál. Erről tartott előadást *Szabó Anna*, a S.C.

Tipoholding S.A. gazdasági igazgatója és *Láng Éva*, a S.C. Tipo Direct S.R.L. gazdasági igazgatója, bemutatva a humánerőforrás-tervezést, a létszám és a bértömeg meghatározását, az alkalmazottak motiválását, folytonos munkaerő-keresést, a kiértékelés, különféle problémák, valamint a képzés kérdésköreit.

A gazdaság fellendítése olyan témakör, amely a mindenkori kormány feladata, s melynek fontos szegmense az adóreform – ennek kapcsán *Dénesi Irén* tartott előadást. A reform legnépszerűbb módja az adócsökkentés, melynek hatására lásd az 1920-as évekből a Coolidge, az 1960-as évekből a Kennedy vagy az 1980-as Theatcher-Howe példát: a beruházások mennyisége megnőtt, a megtakarítások növekedtek, és több munkahely keletkezett, a költségvetés pedig több adóbevételhez jutott.

Az egykulcsos adórendszer bevezetése élénkítőleg hatna nemcsak a belföldi, hanem a külföldi beruházásokra is, átláthatóbbá tenné az adózási rendszert, és az adminisztratív feladatok csökkenéséhez vezetne.

Romániában az egységes adókulcs csak néhány adót érintett, de a Központi Igazgatóság 2005–2008-as adatait látva leszűrhetjük azt a következtetést, hogy az adórendszer változása, illetve az adókulcs csökkenése előnyösen hatott a költségvetési bevétel nagyságára.

Az adójog-harmonizációval kapcsolatosan tartott előadást *Ciprian Păun*, kolozsvári adójogi szakember is, aki az Unióhoz való csatlakozás adójogi hatásairól, a dupla adózás elkerüléséről és elszámolásról, a román és magyar nyelven is elérhető uniós dokumentumok hatásáról beszélt.

A vándorgyűléssel egy időben tisztújításra is sor került, melyet követően a vezetőség célként kihangsúlyozta, hogy az RMKT jelentősebb szerepet vállaljon a romániai magyar közösség életében, a helyi szervezetek erősödjenek meg, és több fiatalt vonjanak be a munkába, megőrizve az egységet a közösséget építve.

Muntean Andrea Erzsébet